(361) "खै खेदने" (I-भ्वादिः-913. अक. अनि. पर.) [अ]

[1]खायकः-यिका,	[2]खापकः-पिका,	चिखासकः-सिका,	[3]चाखायकः-यिका ;
खाता-त्री,	खापयिता-त्री,	चिखासिता-त्री,	चाखायिता-त्री ;
[4]खायन्-न्ती,	खापयन्-न्ती,	चिखासन्-न्ती ;	—
खास्यन्-न्ती,	खापयिष्यन्-न्ती-ती,	चिखासिष्यन्-न्ती-ती ;	—
खापयमानः,	खापयिष्यमाणः,	चाखायमानः,	चाखायिष्यमाणः ;
प्रखाः-प्रखौ-प्रखः ;	—	—	—
खातम्-तः,[A]	खापितः,	चिखासितः,	चाखायितः-तवान् ;
[5]आखाः, [6]शत्रुखः,	[7]खायः, खापः,	चिखासुः,	[8]चाखाः ;
खातव्यम् ,	खापयितव्यम् ,	चिखासितव्यम् ,	चाखायितव्यम् ;
खानीयम् ,	खापनीयम् ,	चिखासनीयम् ,	चाखायनीयम् ;
[9]खेयम् ,	खाप्यम् ,	चिखास्यम् ,	चाखाय्यम् ;

---

1. 'आदेच उपदेशेऽशिति' (6-1-45) इति आत्वम् । 'आतो युक् चिण्कृतोः' (7-3-33) इति युगागमः । एवं घञि, णमुल्यपि ज्ञेयम् ।
2. 'अर्तिह्रीव्लीरीक्नूयीक्ष्माय्यातां पुग् णौ' (7-3-36) इति पुक् । एवं सर्वत्र ण्यन्ते बोध्यम् ।
3. 'दीर्घोऽकितः' (7-4-83) इत्यभ्यासस्य दीर्घः ।
4. शतरि, 'एचोऽयवायावः' (6-1-78) इत्यायादेशः ।
5. 'आतश्चोपसर्गे', (3-1-136) इति कर्तरि कः । 'आतो लोप इटि च' (6-4-64) इत्याकारलोपः ।
6. 'आतोऽनुपसर्गे कः, (3-2-3) इति कप्रत्ययः ।
7. 'इयाद्व्यधासु—' (3-1-141) इति कर्तरि णो वा ।
8. 'यङोऽचि च' (2-4-74) इति यङो लुक् भवति ।
9. 'अचो यत्' (3-1-97) इति यत्प्रत्ययः । 'ईद्यति' (6-4-65) इति अङ्गस्य ईकारो भवति । गुणः ।

[अ] 'खदने' इति **क्षीरस्वामि - माधवादयः** । भक्षणे च, इति च । खदनम् - स्थैर्यं हिंसा च इति **माधवः** । 'खै खादने' इति **काशकृत्स्नीय**धातुपाठे पठ्यते, 'भक्षणार्थत्वं च' इति तट्टीकायाम्' — इति **क्षीरतरङ्गिणीटीका** । 'खनने' इति **श्रीशङ्कराचार्याः** इति **धातुकाव्यव्याख्यायाम्** (2-31) ।

A. 'रायद्धयस्त्यानरुचौ रथेऽपि तं भक्तितिष्ठ्यापयिषुं स दृष्ट्वा ।
खाताशयोऽक्षाममुदा पुनश्च मम्रोऽन्यथाऽपश्यदजानमीशम् ॥' धा. का. 2-31.